

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2026-953

6.9.2026

Eir Forsäkring AB

Bygning - innbo (kombinert)

Bruddskade på rørledning – plutselig?

Sikrede meldte om tette avløpsrør, og rørinspeksjon avdekket flere skader på røranlegget. Foretaket avslo kravet under henvisning til at skadene hadde utviklet seg gradvis over tid som følge av utilstrekkelig omfyllingsmasse, steinbelastning og aldring av rørene, og at det ikke var dokumentert et plutselig rørbrudd i forsikringstiden. Sikrede påklaget avslaget og fremla rapporter som beskrev kollaps i rørstrekningen. Sikrede pekte også på at naboen, som han delte rørledning med, hadde fått dekket skaden av sitt foretak. Etter gjennomført utbedring uttalte rørfirmaet at skadene trolig skyldtes aldring av gamle ABS-rør, og at rørbruddet mest sannsynlig hadde oppstått i 2025, men uten at dette kunne fastslås. Foretaket fant ikke grunnlag for å endre vurderingen og opprettholdt avslaget. Nemnda kom til at det ikke var sannsynliggjort at skaden hadde skjedd plutselig, og at det ikke var avgjørende hva nabovens foretak hadde dekket.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 498 000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for brudd på avløpsledning.

Sikrede hadde husforsikring som var tegnet med følgende vilkår:

4. Hva forsikringen omfatter

4.1 Brann, vann, innbrudd og annen bygningsskade

Forsikringen dekker plutselig og uforutsett skade som er angitt i punkt 4.2, med de unntak og begrensninger som følger av disse vilkår ...

...

4.2.2 Vann, rørbrudd gass og annen væske

...

Brudd på drenekum, septiktank, oljetank og kloakkpumpe/rensetank og utstrømning fra brannslukkningsapparat.

...

7.2 Erstatningsverdi

Hvordan erstatningen fastsettes

7.2.1 Generelle bestemmelser

Erstatningsverdien settes til hva det ville ha kostet å bygge tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende bygning eller bygningsdel.

...

Hvis bygningsdeler står for planlagt, eller åpenbart nødvendig, utskiftning, riving, rehabilitering eller de ikke lengre er i bruk, gjøres også fradrag for de kostnader utskiftningen, rivingen eller rehabiliteringen ville medført.

Sikrede meldte inn mistanke om tette avløpsrør til foretaket. Foretaket opplyste at forsikringen ikke omfattet utbedring av tette avløpsrør, men anbefalte at det ble engasjert et firma for spyling og inspeksjon.

Sikrede rekvirerte deretter H for gjennomføring av rørinspeksjon. Inspeksjonen avdekket flere rørbrudd, og sikrede oversendte bilder og inspeksjonsrapport til foretaket. Rapporten påviste flere skader på den undersøkte rørstrekningen. Utbedringskostnadene ble anslått til kr 205 135 ekskl. mva.

Foretaket avsto erstatningskravet begrunnet med at det ikke var dokumentert at et plutselig rørbrudd hadde inntruffet i forsikringstiden. Etter foretakets vurdering skyldtes skadene at røret over tid hadde vært utsatt for belastning fra store steiner i omfyllingsmassene. Foretaket viste til at det hadde fått dette muntlig bekreftet av rørinspeksjonsfirma Ø. Skadeutviklingen hadde skjedd gradvis siden rørene ble lagt i 1974–1975, og røret var uansett modent for utskifting.

Sikrede påklaget avslaget til foretakets interne klageorgan. I klagen vedla sikrede en skaderapport fra R. Rapporten konkluderte med at den aktuelle rørstrekningen var i så dårlig stand at den måtte repareres eller utskiftes:

Etter inspeksjon av avløpsrør oppdager vi at røret er ødelagt på 21 meter, og spillvannet renner ut i grunnen. Resten av røret er også i å dårlig forfatning at det må utbedres, eller byttes ut.

Fra stake luke på vaskerom er Ø110, ABS som går over til rødbrunt PP rør, før det etter hvert går over til ABS.

Årsak til skade er stopp i avløp

Årsak til årsak er kollaps i avløpsrør etter 21 meter fra hus.

Foretaket opprettholdt avslaget.

Saken ble deretter brakt inn for Finansklagenemnda. I klagen vedla sikrede et oppdatert pristilbud fra H for graving og rørfornyng. Kostnadene ble estimert til kr 498 000 ekskl. mva., hvorav om lag kr 100 000 gjaldt arbeid som allerede var utført. Av tilbudet fremgikk følgende:

Vi gjorde et forsøk på oppfresing av skadeområdet, men det lot seg ikke gjøre. Slik vi har funnet ut nå er røret helt ødelagt/kollapset bak det vi tidligere så som skadested slik at man må grave opp ledningen og bytte dette ut.

Sikrede fremla også følgende uttalelse fra H:

Hei.

Tilbudet vi har sendt over til R blir som en punktgraving å regne.

Skaden kan være forholdsvis ny, men den kan også være av eldre dato. Det blir vanskelig å spekulere i. Røret er mer eller mindre kollapset og det kan se ut som at vannet har ordnet seg en ny vei gjennom et stort hull i røret. Om det er slik kan skaden være av eldre dato, men problemene har jo oppstått nå så vanskelig å si. Forklaring på jobben ligger i tilbudet, men grovt sett forklart.

Vi graver en grop der hvor spillvannsledningene knytter seg sammen og forsøker med robotcutter å komme oss gjennom skadeområdet. Om dette lar seg gjøre kan vi rørfornye derfra, hvis ikke må hele strekket graves opp. Kostnaden om det må graves/punktgraves på selve skaden vil bli betydelig høyere. Siden skaden ligger ca halv meter fra mur/støttemur må dette rives. Boder og plattinger må bort. Gata må stenges. Høyden fra topp plen og ned til rør i gata vil bli på bortimot 6 meter så det blir et enormt krater/grøft.

Videre ble det fremlagt bilder og nye merknader fra H etter at firmaet hadde utført arbeid for sikrede og hans nabo:

Nå kan det være vanskelig å si at det er feil masser rundt rørene uten å grave opp. Vi er enige med [Ø] at de fleste skadene har oppstått etter hvert på grunn av elding på gammelt ABS rør, men i senere tid og at rørbrudd må ha skjedd mest sannsynlig i 2025 ellers ville begge boliger hatt store problemer mye tidligere. Da vi ikke vet dette med sikkerhet blir det antagelser fra vår side.

Massene rørene lå i var ikke av den karakter som skulle tilsi at det var de som har forårsaket skadene. Rørene lå i leire med sand og med sprengt stein/masser lengre opp. Vedlagt 3 bilder som viser massene ved første oppgraving av gren der vann, avløp og overvann deler seg til boligene. Bilder tatt etter reparasjon av vannledningen som ble gravd av og nå skjøtet med ny plastledning.

Vi skjærte også en bit av avløpet for å få sjekke tilstand fra gravgropa.

Sikrede krever dekning for utgifter til utbedring av avløpsrøret under husforsikringen. Sikrede og naboen har en felles avløpsledning i plast som har kollapset. Naboen har dekket en tilsvarende skade på samme ledning. Sikrede viser til at R og entreprenøren H ikke kjenner til tilsvarende skader på plastrør som har blitt avslått forsikringsmessig. Sikrede bestrider foretakets vurdering av at skaden oppsto før forsikringens ikrafttredelse, og viser til at hans tidligere foretak har vurdert forholdet som en ny skade som skal behandles under gjeldende forsikring.

Foretaket avviser ansvar og anfører at det ikke er sannsynliggjort at det har oppstått et plutselig rørbrudd i forsikringstiden. Skadene skyldes gradvis belastning over tid, og skadeutviklingen startet før forsikringen trådte i kraft 1.1.25. Foretaket viser til at forsikringen dekker plutselige bruddskader, og at skadedatoen må knyttes til tidspunktet da skaden begynte å materialisere seg, ikke da den ble oppdaget eller ga driftsproblemer. Foretaket anfører subsidiært at rørledningen uansett stod foran åpenbar nødvendig utskifting eller rehabilitering, slik at vilkårenes begrensninger i erstatningsoppgjøret kommer til anvendelse. Opplysninger om naboen's forsikringsoppgjør og uttalelser fra sikredes tidligere foretak kan etter foretakets syn ikke føre til en annen vurdering.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for rørbrudd under husforsikringen.

Sikredes forsikring omfatter etter vilkårenes pkt. 4.1 «plutselig og uforutsett skade», herunder «[b]rudd» på kloakkpumpe/rensetank, jf. pkt. 4.2.2. Nemnda kan ikke se at bestemmelsen omhandler «rørbrudd», men dette er uansett ikke avgjørende fordi det ikke er dokumentert at rørbruddet inntraff «plutselig».

Begrepet «plutselig» er ikke definert i forsikringsvilkårene, men **HR-2024-2040-A** har følgende uttalelse:

Uttrykket 'plutselig' betyr at skaden skjer fort, med lite eller intet forvarsel, se Bull og Wilhelmsens Forsikringsrett side 250. Det er i langvarig nemndspraksis lagt til grunn at skader som utvikler seg gjennom én dag eller 12 til 13 timer faller innenfor uttrykket 'plutselig', mens skader som utvikler seg over lengre tid, faller utenfor, se FinKN-2024-723.. (avsnitt 53)

Spørsmålet blir dermed om det er sannsynliggjort at rørbruddet har oppstått i løpet av én dag eller 12–13 timer.

Kamerainspeksjon av et ca. 20 meter langt avløpsrør viser omfattende skader, herunder deformasjoner, innstukne rør og registrert «sprukket rør». Etterfølgende undersøkelser viser at røret er kollapset ca. 21 meter fra bygningen, med utslipp av spillvann til grunnen. Nemnda mener det omfattende skadebildet tilsier at skadene har utviklet seg over tid.

Verken inspeksjonsrapporten eller skaderapporten gir holdepunkter for tidspunktet for når kollapsen eller bruddet inntraff. Skaderapporten beskriver årsaken som kollaps i avløpsrør, men

uten tidsangivelse, og viser samtidig til at store deler av ledningsstrekket er i dårlig forfatning. Også dette tilsier en aldersbetinget skadeutvikling.

H, som har utført arbeid for sikrede og naboen, har heller ikke kunnet fastslå tidspunktet for skaden. H uttaler at skaden kan være av nyere dato, men også eldre, og at dette ikke lar seg avklare med sikkerhet. Samtidig beskrives et mulig utviklingsforløp der røret gradvis har kollapse over tid, og hvor vannet har funnet alternative veier gjennom brudd i rørstrekket. H viser videre til at det er mest sannsynlig at skaden har oppstått i 2025, men understreker at dette er basert på antakelser. Han uttaler også at massene rundt rørene ikke gir grunnlag for å konkludere med en bestemt skadeårsak, og beskriver at rørene lå i leire med sand og innslag av sprengstein.

På bakgrunn av den samlede dokumentasjonen fremstår det følgelig som like sannsynlig at skadeutviklingen har skjedd gradvis over tid som at den har oppstått plutselig.

Slik saken er opplyst kan nemnda ikke se at det i tilstrekkelig grad er sannsynliggjort at det har oppstått «plutselig og uforutsett skade», jf. pkt. 4.1.

Sikrede viser til at han og naboen har en felles avløpsledning i plast som har kollapse, og at naboens forsikringsforetak dekket tilsvarende skade på samme ledning. Naboens vilkår er ikke fremlagt, og det er uklart for nemnda om vilkårene er likelydende. Det er uansett ikke avgjørende for sikredes dekning hva naboens foretak erstatter.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).